

EXPOSITIO EUVANGELIORŪ SUP IOHANNĒ.

LAUDO DEDIT.

de Bethleem castello xp̄i d̄i nostri natiuitate consecrato ad ro-
manas arces epistolares isdem petentibus uolare cartulas
nec terrarum longinquitate uel procellis adriatici ma-
ris fluctibus territum quin minus sc̄arum uinum peti-
tionibus annueret; minore uado sum ligeri flumen quem
terreni maris latitudo periculo nauigatur et multo facili-
us cartarum portitor tuarum detorons parisiam ac uita-
tem quam illius de Bethleem romā peruenire poterunt;
Noli tuae deuotionis nobis subtrahere scientiam noli accen-
sam in te lucernā modio subponere uel torpentis lectuli
quiete abscondere sed pro celso superponeam candelabro
ut luceat omnibus qui in domo disunt in tra sc̄orum ga-
zophylata doctorum et profer nobis ueluti doctissimus scri-
ba et ad nō laudatus noua et uetera. Adert tibi in tene-
re huius laboris illius gratia quid uobis discipulis euntib;
in uia ter tuum se s̄otium addidit et aperuit illis sensus ut
sc̄as intellegerent scripturas; Quomodo poteris te ipsum
ā culpa taciturnitatis apud eum excusare qui ait omni pe-
tentia tēda; maxime dum nullatenus tibi inuenietur quod de-
deris sed tamen magis augetur; Sp̄s paraclitus omni uerita-
tis doctrina et per se cte caritatis scientia uestra impleat
pectora dulcissime magister.

NOBILISSIMIS IN CHRISTIANA RELEGIONE SCIENTIA
ET INSAPIENTIAE STUDIIS DEUOTISSIMIS DŌ QUODICA
TIS UIRGINIBUS CYSLAE SORORI ET RECTRUD FILIAE HU-
MILIS FRATER ET PATER ALBINUS PERPETUAE BEATI-
TUDINIS SALUTEM.

QUANTUM IN SC̄IS SIMO SAPIENTIAE STUDIO OPTIMAM IN UO-
BIS LAUDO DEUOTIONEM TANTUM MEI IPSIUS PLANGO IM-

peritiam meque ipsum ipsum longe impari, uestra laudabili deuotione agnosco; Atque utinam tanta esset in me ope te facultas scribendi, quanta est in uobis uoluntas legendi; Proinde duabus coartor angustiis, hinc caritati quaequam negare cui omnia praestare debitor sum, illinc aliora petere modulūque meae paruitatis transcendere; Dicente scriptura; Aliora te ne quiesieris, nisi forte in uobis sit culpa quia difficilia petistis; cunctatione iuste excusationis quae in firmitates meas considerans; alio tempore meum opere calamum abstinere decreui; Scire debetis omnibus diuinae scripturae paginis merito euangelicā excellere auctoritatem; Quia quod lex et prophetae futurū praenuntiauerunt hoc redditū atque completum, in euangelio demonstratur, atque inter ipsos euangeliorū scriptores, ualde beatū iohannē in diuino profunditate misteriorū eminentiorem esse; Quē etiam tradunt sicut legitur in ecclesiastica historia usque ad ultimū pene uitae suae tempus, absque ullius scripturae indicis euangelium puro sermone praedicasse; Siquidem a tempore dominicae passionis resurrectionis et ascensionis, usque ad ultimam dominicam principis temporis per annos circiter sexaginta et quinque, absque ullo scribendi ad miniculo uerbum dī praedicabat; At ubi a domiciano qui secundus post nerone christiano norū persecutor exiit, exilio per bithyniam missus est; Namque ta occasione illius pupa tris absentis, irumpentes in ecclesiam heretici, quasi in destituta pastor, couilialupi, martion, cherintus, et hebion, ceterique anticristi, qui xpm fuisse ante mariam negabant simplicitatem fidei euangelice peruersa macula uere doctrina; Sed dum ipse post occasionem domiciani pmitte

3.

pro primo cape nerua redderet ephesum / compulsus est ab omnibus
pene tunc Asiae episcopis / et multarum ecclesiarum legationibus
decoeter na patris diuinitatis / christi altius facere sermone
Eo quod in trium euangelistarum scriptis / mathei uidelicet
marci et lucae de humanitate eius ac de his que per hominem
gessit / sufficiens sibi uiderentur habere testimonium ; Quod
ille se non aliter acturum / nisi in dicto ieiunio omnes in com-
mune dominum praecarentur / ut illo donante digna scribere
possit ; Et hoc ita patratu instructus reuelatione caelesti
ac sancti spiritus gratia debriatus / omnes hereticorum / patefacta su-
bito ueritatis luce dispulit dicens ; In principio erat uerbum
et uerbum erat apud deum / et deus erat uerbum ; Atque cum trium
euangeliorum mathei scilicet marci et lucae ad eum notitia
peruenerat / probasse quidem dicitur fidem et ueritatem dicto-
rum / deesse tamen uidit aliquam partem historiae ; Et ma-
ximae quae primo praedicationis suae tempore dominus gesserat
Certum est enim quod in superioribus tribus euangelis haec ui-
dentur sola contineri / quae gesserat sunt . Postquam iohannes
baptista traditus et inclusus est in carcere ; Denique si obser-
ues statim in initio narrationis postea quam refert matheus .
per qua draginta dierum ieiunio et de temptatione eius con-
tinuo subiecit dicens ; Audiens autem quia iohannes tra-
ditus est / discessit de iudea / et uenit in galileam ; Sed et
marcus similiter ; Postea quam inquit traditus est ioh-
annes / uenit ihesus in galileam ; Lucas uero etiam prius
quam incipiat aliquid de actibus referre iohannis / dicit quia
adiicit herodes super omnia mala quae gesserat / et con-
dusit iohannem in carcerem / quia inquam ab his haec ui-
detur / omissa / rogatus dicitur iohannes apostolus ut etiam ;

praeterierant priores ante traditionē iohannis saluatoris
gesta describeret; Et deo dicit in euangelio suo; Hoc fecit
in initium signorum suorum ih̄s; Et iterū in alio loco indi-
cat dicens; Nondum enim iohannes missus fuerat in car-
cerem; Ex quibus constat quod ea quae ante quam iohān
traderetur ab ih̄u fuerant gesta describit; Sed procul du-
bio maxime diuinitatē dñi n̄i ih̄u xp̄i quae patri est aequalis
intendit declarare eamque praecipue suo euangelio quantū
inter homines sufficere credidit cōmendare curauit; Itaq;
longe a tribus euangelistis sublimius eleuatus est ita ut eos
quodāmodo uideas in terra cum xp̄o homine conuersari illū
autem transcendisse nebulā quae tegitur omnis terra et per-
uenisse ad liquidū caeli lumen unde aciem̄tis acutissima at-
que firmissima uideret. In principio uerū dñm dedo lumen
de lumine et ipsum agnosceret carnē factū ut habitaret in
nobis; Quod acceperit carnem non quod fuerit mutatus
in carnē; Nisi enim carnis adsumptio seruata in cōmutabili
diuinitate facta esset non diceretur ego et pater unū sumus;
Neque enim pater et caro unum sunt; Et hoc de se ipso dñi tes-
timonium solus idem iohannes commemorauit; Quia me
uideret uideret patrem; Ego in patre et pater in me. Et ut
sint unum sicut et nos unum sumus; Et quae pater facit haec
eadem et filius facit similiter; Quae si qua alia sunt quae xp̄i
diuinitatē in qua aequalis est patri recte intelligentibus in-
tinent plenius solus iohannes in euangelio suo posuit tamquā
de peccatore ipsius dñi super quod discum bere in eius conuiuio
solitus erat secretum diuinitatis eius uberius et quodā mo-
do familiarius biberet; Proinde cū duae uirtutes propo-
sita sunt animae humanae una est tua altera contemplatiua;

Illaqua itur istaqua peruentur; Illaqua laboratur ut cor
 mundetur ad uindendum dñm istaqua uacatur et uideatur dñs;
 Illa est in preceptis exercendae uitae huius temporalis ista in
 doctrina uitae illius sempiternae; Ac per hoc illa operatur
 ista requiescit; Quia illa est in purgatione peccatorum ista
 in lumine purgatorū; Ac per hoc in hac uita mortali illa est
 in opere bonae conuersationis ista uero magis in fide et apud
 per paucos per speculum in enigmate et ex parte in aliqua uisio
 ne incommutabili ueritate; Ex quo intellegi datur si dili
 genter ad uertas tres euangelistas temporalia facta dñi et lic
 ta quae ad in formandos mores uitae presentis maxime uale
 rent copiosius persecutos circum illā actiuam fuisse uersatos
 iohannē uero facta dñi multa pauca et narrantem; Dicta ue
 ro eius ea praesertim quae trinitatis unitatem et uitae aeter
 nae felicitatem insinuarent diligentius et uberius conscri
 bentem in uirtute contemplatiue cōmendandam suam in
 tentionem tuam atque predicationem tenuisse; Iste est si
 quidem iohannes unus ex discipulis xpi quem dñs de fluctua
 ga nuptiarum tempestate uirginem uocauit; Cuius uirgi
 nitatis in hoc duplex testimonium in euangelio datur quod
 et preceteris dilectus a dō dicitur et hinc matrem suam de
 throno crucis commendauit dñs ut uirginem uirgo serualet.
 Qui singulari priuilegio meruit castitatis ut ceteris omni
 bus miraculorum xpi scriptoribus altius diuinae maesta
 tis simul caperet ac patefaceret arcanum; Neque enim
 frustra in caena mistica supra pectus ihū recubuisse perhibe
 tur sed per hoc uerissime docetur quia caelestis haustum sa
 pientiae ceteris excellentius de seisimo eiusdem pectoris fonte
 potauerit; Unde et merito in figura quattuor animalū aquile

uolanti comparatur; Cunctis quippe aibus aquile celsius
uolare cunctis animantibus clarius solis radus insigere con
suevit optutus itabentis iohannes sublimius aeterne natiuita
tis xpi misteria conspexit; Itaprior petro laborantibus in
piscatione discipulis xpm in litore stantem reteque in decte
ram nauigu mittere iubentem agnouit dicens petro dñs est
Iste est unus de illis de quibus propheta praedixit caelienar
rant gloriam di; Unde filius tonitruu ab ipso dño appellat
quia hoc mirabile et omnibus saeculis inauditum et caelesti
claritate in tonuit proemium dicens; In principio erat
uerbum et uerbum erat apud dm et dñs erat uerbum; Quae
uerba semper sunt pura fide ueneranda ac perpetua rele
gione colenda; Non humanae coniecture ratiunculis ni
mum discutienda quae implerisque falluntur dum se
putant agnoscere quae humani sensus excedunt indaga
tionem; Tamen quicquid in de pia caritas et humilis inqui
sitiu intellegere potuit in sacratissimis scõrum patrum
scriptis licet sparsim dicta inueniuntur sicut etiam et in
toto eiusdem euangelii textu plurima a catholicis doctori
bus leguntur exposita pro oportunitate loci uel temporis
uel confirmatione orthodoxe fidei nec non contra hereticas
prauitates in defensionem apostolice traditionis; Quapropter
for^{si} antemperamentum quoddam inter meam negationem
uestram que petitionem inueniri posse uideo ne omnino uel
uel caritas uestra taciturnitate mea spernatur uel teme
ritas mea in uestra petitionis obsequio reprehendatur; Solent
namque medici ex multorum speciebus pigmentorum in salutem
poscentis quoddam medicamenti componere genus nec se ipsos
fateri presumunt creatores herbarum uel aliarum specierum

ex quarum compositione salus efficitur aegrotantibus; Sed in
 istos esse incolligendo et in unum pie mentaria manu confici
 endo corpus; Sicut etiam sic for^{fi} tan meae deuotionis laborali
 quid uestrae caritati proficere ualet nec ex uno quolibet
 paternaee possessionis pratonihi flores colligendos esse
 censeo sed multorum patrum humilicorde prona ceruice
 flori darara per agranda mbi esse uideo ut sine periculo
 nominis mei satis fatiam scis sine uoluntati urae primoq;
 omnium sci agustini suffragia quaerens qui maiori studio
 huius sci euangeli exponere misit sacratissima uerba
 deinde ex opusculis sci ambrosii clarissimi doctoris aliqua
 trahens nec non ex omelibus praecipui patris gregori papae
 uel ex omelibus beati bede p^rtri multa adsumens aliorum
 q; scorum patrum sicut inuenire potui interpretationes po
 sui; Magis horum omnium sensibus ac uerbis utens quam
 meae quicquam presumptioni committens ueluti legen
 tum curiositas facile probare poterit, Cautissimo pla
 nestilo praeeuidens diuina opitulante gratia ne quid con
 trarium scorum patrum sensibus ponerem. Igitur et om
 ne opus secundum capitula eiusdem euangeli distinxit
 ac sub numero septem librorum consummaui. Optans uos
 septiformis sps gratiae inspirante pectora uestra uariis in
 ecclesia xpi florere dilucis et ambulare cotidie cum scis de uir
 tute in uirtutem donec uideatur ds deorum in sion; Ubiper
 petua dulcedine inter choros caelestium agminum dicatis
 beati qui habitant in domo tua dne in scis scis laudabunt;